

Učební osnovy

Zeměpis

1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Zeměpis vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a ze vzdělávacího oboru Zeměpis. Zeměpis se svou náplní podílí na posílení mezipředmětových vztahů. Kromě osvojení zeměpisných poznatků se učí žáci hledat souvislosti mezi jednotlivými složkami a rozšiřují si všeobecný přehled o světě. Zeměpis se podílí na osobnostním a sociálním vývoji žáka. Výuka Zeměpisu umožňuje učení v podobě hledání souvislostí, diskusí a řešení problémů, což výrazně vytváří osobnost a intelekt žáka.

2. Obsahové vymezení

Obor Zeměpis se realizuje v úzké koordinaci s dalšími vyučovacími předměty (Fyzika, Chemie, Biologie, Základy společenských věd, Dějepis, Výtvarná výchova, Matematika).

Vyučovací předmět Zeměpis vychází obsahově ze vzdělávací oblasti 5.3 a 5.4.

V poznatkové oblasti si žáci osvojují základní vědomosti o Zemi jako o vesmírném tělese. Získávají poznatky z fyzického, socioekonomického, regionálního zeměpisu. Žáci se také zabývají ekologií, ochranou a tvorbou krajiny (životního prostředí, globálními problémy lidstva, politickou mapou světa a mezinárodními organizacemi).

V činnostní oblasti žáci získávají dovednosti potřebné pro práci s mapami, statistickými daty a s informačními materiály a orientují se v nich. Učí se samostatně vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů.

Zeměpis studuje vztahy mezi člověkem a prostředím, uvádí žáky do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a seznamuje se životem lidí v jednotlivých světadílech, v ČR i v místní oblasti. V praxi mohou žáci uplatnit své poznatky při zeměpisných exkurzích a vycházkách.

Vzdělávací obor Zeměpis integruje tato průřezová témata, která představují v RVP ZV:

6.2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- 6.2.1 globalizační a rozvojové procesy
- 6.2.1.2
- 6.2.1.5
- 6.2.2 globální problémy, jejich příčiny a důsledky
- 6.2.2.1
- 6.2.2.2
- 6.2.2.4
- 6.2.2.6
- 6.2.4 žijeme v Evropě
- 6.2.4.1
- 6.2.4.8
- 6.2.4.9

6.3 Multikulturní výchova

- 6.3.1 základní problémy sociokulturních rozdílů
- 6.3.1.4
- 6.3.1.5

6.4 Environmentální výchova

- 6.4.2 člověk a životní prostředí
- 6.4.2.3
- 6.4.2.4
- 6.4.2.6
- 6.4.2.7
- 6.4.3 životní prostředí regionu a České republiky
- 6.4.3.1

3.Časové vymezení

Hodinová dotace bude čerpána v 1. a 2. roč. vyššího gymnázia po dvou vyučovacíích hodinách a ve 3. roč. po jedné vyučovací hodině. Zeměpisný seminář (GES) je dotován 2 vyuč. hodinami ve 3. a 4. roč. (Sp a Ok). Vše probíhá ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda(5.3) a Člověk a společnost (5.4)

4.Organizační vymezení

Výuka Zeměpisu probíhá v učebně zeměpisu a dějepisu i v jiných třídách, které jsou vybaveny moderní technikou. Ve vyučovacím předmětu Zeměpis se používají zejména tyto formy výuky : výkladové hodiny propojené diskusemi a debatami, plánovací hry a soutěže, hodiny s problémově pojatou výukou, terénní výuka, školní projekty, zeměpisné exkurze.

Při výuce jsou využívány učebnice „Zeměpis v kostce 1 a 2“ a učebnice pro 3. ročník „Česká republika“ a atlas ČR. Během celého studia na vyšším gymnáziu je nezbytnou zeměpisnou pomůckou pro žáky Školní atlas světa. Některé formy výuky mohou probíhat v odborné počítačové učebně(GES), v přírodě a ve specializovaných zařízeních (planetárium, hvězdárna, muzeum, atd.)

5.Výchovné a vzdělávací strategie

Kromě frontální výuky s použitím tradičních zeměpisných pomůcek (globus, buzola, mapy, videosnímky, atlasy, atd.) se uplatňují další formy výuky ve dvojicích, odděleních, skupinová výuka i netradiční formy výuky : schematické nákresy na balící papír, brainstorming – volné asociace při řešení problémových úloh, studia (dílny apod.). Při těchto metodách se žáci učí klást základní geografické otázky a zároveň na ně odpovídat.

Zeměpis usiluje motivovat žáky pro další učení a směřuje ke kritickému přístupu k různým zdrojům informací.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- umí vybírat, využívat vhodné metody a formy

- vhodně plánuje, organizuje a řídí vlastní čas
- umí vyhledávat, třídít a využívat informace
- vhodně umí obecně užívat termíny, znaky a symboly
- uvádí věci do souvislostí a vytváří si komplexnější pohled

Kompetence k řešení problémů

- vyhledá informace vhodné k řešení problému a rozpozná problém
- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- ověřuje prakticky správnost řešení problému

Kompetence komunikativní

- samostatně formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory
- vyjadřuje se souvisle v písemném i ústním projevu
- účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor, vhodně reaguje

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí
- váží si jejich vnitřních hodnot
- respektuje naše tradice a kulturu
- aktivně se zapojuje do kulturního dění naší obce a školy
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- respektuje požadavky na životní prostředí

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině
- dodržuje zásady, tolerance a základy společenského chování
- respektuje dobré mezilidské vztahy
- přispívá k diskusi, potřebně spolupracuje s druhými

Kompetence pracovní

- účinně používá materiály a vybavení
- dodržuje vymezená pravidla a plní dané povinnosti
- využívá znalosti zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost

6. vzdělávací obsah vyučovacího předmětu (viz tabulka)